Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной майн 5 воскресенье № 102 (3103)

Сэн 10 мүнгэ

МҮНӨӨДЭР— БОЛЬШЕВИСТСКЭ ХЭБЛЭЛЭЙ ҺАЙНҮДЭР!

МАНАЙ ПАРТИИН ТОН ХУРСА БА ТОН ХҮСЭТЭ ЗЭБСЭГ

Мүнөөдэр бүхы советскэ арад болбол большевистскэ хэблэлэй үдэрые тэмдэглэжэ байна. Энэ хадаа коммунистическэ партиин историин гайхамшаг событинуудай нэгэнтэй — Ленинско—Сталинска „Правда“ газетые байгуулгатай холбоотой. „Ленинскэ «Правдын» истори болбол большевизмын историһоо таһаршагүй. 1912 ондо революционно дэбжэлтэнүүдэй долгин соогуур түрэһэн „Правда“ хадаа большевизмын ба хүдэлмэришэн ангиин хүсэнүүдые нэгтаар жагсаахын түлөө, пролетариадай диктатурын илалтын ба социализмын торжествогой түлөө тэмэсэлдэ гайхамшаг үүргэ түүргээ“ (ВКП(б)-эйн ЦК-гэй амаршалгаһаа).

Ажалша хүн түрэлтэнэй агуу-ехэ генинэр—Ленин ба Сталинаар, манай большевистскэ хэблэл ба тэрэнэй алдарта традицинууд байгуулагдаа. Ленин—Сталинай парти болбол хаблэлэй хэрэгые үндэ-һөөр сэгнэнэ. „Өөрын, өөртөө хэрэгтэй хэлэн дээрээ хүдэлмэришэн ангитай час бүри, үдэр бүри партиин хөөрэлдэдэг, имагта лэ тэрэ зэбсэгэнь—хэблэл мүн. Парти ба хүдэлмэришэн ангиин хоорондо духовно утаһа татахаар тиимэ ондоо зэбсэг, тиимэ уяхан аппарат байгаалида байхагүй“. (СТАЛИН).

Манай ороной хэдэн зуугаад мянгаад ба миллион ажалшад болбол газетэнүүдые, журналнуудые уншадаг ба тэрэнэй хүдэлмэридэнь халуунаар туһалалсадаг байна. Ушарань, социализмын орон хадаа гайхамшаг коллективнэ ажабайдалаар ажаһууна; өөһэдынгөө опыдуудые андалдаха, бэе бэедээ туһалха гэһэн эрмэлзэлгэ советскэ арадта угааехэ. Манай обществын түрүү хүнүүд болбол өөһэдынгөө эрхим жэшээнүүдээр ажалшан массые һурган, шэнэ шэнэнүүд илалтануудта зоригжуулна. Эгээ иимэ-һээ, публистическэ ажал'ябуулгаар советскэ хүнүүдэй эрилтэнь үдэр бүри, час бүри ургана. Большевистскэ хэблэлэй агууехэ хүсэнь хадаа—арадуудай, уншагшадай ниитэ массатай гүнзэгы, бата барисаатай байдагтань байна.

Хэблэл—марксизм- ленинизмын пропагандын гол шухала зэбсэг мүн. „ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын“ хэблэгдэн гаралга ба партиин ЦК-гэй 1938 оной ноябриин 14-нэй тогтоол болбол хэблэлэй удхашанарые шэнэ, үндэр хэмжээдэ үргөө. ВКП(б)-эйн Арбанаймадугаар историческа съезд хадаа ажалшадай коммунистическэ хүмүүжэлэй хэрэгые гурбадахи табанжэлэй зорилгонуудай нэгэн шухалань мүн гэжэ заагаа һэн. Манай хэблэлэй нангин уялгань юуб гэхэдэ, ажалда коммунистическэ хандалгын эрхим жэшээнүүд дээрэ ажалша массые хүмүүжүүлхэ, эхэ оронойгоо, арадайгаа интересүүдэй түлөө сусаршагүй тэмэсэгшэдэй героизм ба баатаршалгые тодоор, массада ойлгостой хэлээр харуулха хэрэгтэй.

Сталинска гурбадугаар табанжэлэй гигант ехэ программые бэелүүлгээр хэблэлэй урда харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонууд табигдана. Хэблэл хадаа ажалшадай коллективнэ организатор мүн!

Манай республиканска ба аймагуудай газетэнүүд болбол эдэ бүхы зорилгонуудые бэелүүлжэ байна. Энээн тухайда ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Областной конференци дээрэ хэлэгдээ: «Манай республиканска газетэнүүд предприятинуудта ба хүдөө ажахыда ажалай шэнэ социалистическэ методүүдые дэлгэрүүлгын инициаторнууд ба активна организаторнууд байгаа». Хоёр республиканска газетэнүүд, 7 аймагуудай газетэнүүд ба 40 газетнэ хүдэлмэрилэгшэд хүдөө-ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадта кандидадуудаар баталагдаа. Герасимовска хүдэлөөн, колхозно центрүүдые культурна болбосон болгохын түлөө хүдэлөөн, үндэр шанарта товарно фермэнүүдэй түлөө тэмэсэл ба бусад хадаа манай бүхы газетэнүүдтэ үргэнөөр толилогдоһон ба толилогдожошье байна. Эдэ болбол партиин XVIII сьездын, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй майн пленумэй тогтоолнуудые бэелүүлгээр багабэшэ результадуудые хангаа.

„Агууехэ революционно ойе һайнүдэрлэлгын эрхим арга хадаа,—гэжэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн,—шиидхэгдээгүй зорилгонуудта анхаралаа нэгэдүүлэн хандуулха ябадалда байна. Энэ ушарһаа, бидэнэр болбол большевистскэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда байгаа зорилгонуудые шиидхэлгэдэхи дутуу дундануудые элирүүлхын ба түргөөр усадхахын тэмдэг доро, өөрынгөө традиционно һайнүдэрые үнгэргэхэ ёһотойбди. Республиканска ба аймагуудай газетэнүүд хадаа ВКП (б)-эйн ЦК-гэй ноябриин 14-нэй тогтоолые хүсэдөөр бэелүүлжэ шадаадүй. Пропаганда ба агитациин асуудалнуудаар толилогдоһон материалнууд үшөөл үсөөн ба ехэнхидээ центральна газетэнүүдһээ гү, али журналнуудһаа буулгагдан хэблэгдэнэ. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, бидэнэр хадаа газетэнүүдые тойруулан, нютагай хүсэнүүдһээ бата актив байгуулаагүй, тэдэниие публистическэ ажалъябуулгада хүсэд хандуулаагүй байнабди. Зарим редакционно хүдэлмэрилэгшэд хадаа өөһэдынгөө политическэ ба ниитэ эрдэмые дээшэлүүлхын түлөө большевистскээр тэмэсэнэгүй.

Советскэ обществын эрхим хүнүүдһээ, газетэнүүдые тойруулан хүсэтэ актив нэгэдхэжэ, тэрэнэй үдэр бүриин туһаламжаар, дутуунуудаа усадхаха, ВКП(б) эйн XVIII съездын шиидхэбэринүүдые ба Центральна Комитедэй, 1940 оной мартын пленумэй тогтоолнуудые бэелүүлхын түлөө тэмэсэхэ—хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга.

Большевистскэ принципиальность, марксизм - ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалалга, максимальна үүсхэл гаргалга, шэнэ юумэнүүдые урид хараха, энээн тухайда газетын хуудаһан дээрэ тодо һоноороор бэшэхэ шадабари—эдэ хадаа большевик-журналист бүхэнһөө эригдэнэ!

Погранична сэрэгүүдэй ба НКВД-эйн органуудай начальнигуудай ба рядовой составые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол гүрэнэй хилэнүүдые хамгаалалгаар правительствын боевой даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө, погранична сэрэгүүдэй командирнууд, политхүдэлмэрилэгшэд ба улаанармеецүүд, мүн тэрэшэлэн НКВД-эйн органуудай хүдэлмэрилэгшэд—1936 хүниие орденууд ба медальнуудаар шагнаба.

Ленинэй орденоор 39 хүн шагнагдаа. Тэдэнэй дунда капитан Андреев, улаанармеец Артеменко, замполит Зубян, военфельдшер Капитанов, капитан Рожанский, батальонно комиссар Черкалин, улаанармеец Чубаков.

Улаан Тугай орденоор 430 хүн шагнагдаа. Тэдэнэй дунда младша командир Айвазян, улаанармеец Асташий, полковой комиссар Барский, хоёрдохи рангын техник-интендант Карацкий, младша лейтенант Озеров ба бусад.

„Улаан Одон“ орденоор 376 хүн, „Хүндэлэлэй Тэмдэг“ орденоор—44 хүн, „Отвагын түлөө“ медаляар—487, „Боевой габьяануудай түлөө“ медаляар—409, „Ажалай габьяануудай түлөө“ медаляар—44, „Ажалай отличиин түлөө“ медаляар—17 хүн шагнагдаба.

(ТАСС).

(Художник М. Чашанай зураг).

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БОЛЬШЕВИСТСКЭ ХЭБЛЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрүүшүүл-колхознигуудай ба түрүү колхозуудай хүдэлмэриин опыдуудые дэлгэрүүлгэдэ үүсхэл гаргаһанайнь түлөө, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Бимбаев** Раднажаб Бадмаевичые—„Б.-М. ҮНЭН“ газетын харюусалгата редактор.
2. **Болдогоев** Иннокентий Иннокентьевичые—„Б.-М. Правда“ газетын харюусалгата редакторые орологшо.
3. **Веденин** Константин Николаевичые—„Гигант Бурятии“ газетын редактор.
4. **Киреев** Михаил Андреевичые—„Стахановец“ газетын редактор.
5. **Нагаслаев** Анисим Орбодоевичые—„Б.-М. Правда“ газетын хүдөөажахын таһагые даагша.
6. **Нимбуев** Бадмажаб Бадмаевичые—„Закаменская Правда“ газетын редактор.
7. **Очиров** Цирен Очировичые— „Б.-М. ҮНЭН“ газетын харюусалгата редакторые орологшо.
8. **Цыренов** Юмцарай Цыреновичые—„Б.-М. ҮНЭН“ газетын партийна ажабайдалай таһагые даагша.
9. **Толстихин** Александр Степановичые—„Б.-М. Правда“ газетын литсекретарииие.
10. **Щербаков** Александр Ильичые—„Б.-М. Правда“ газетын харюусалгата редакторые орологшо ба партийна ажабайдалай таһагые даагша.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ И. БОРСОЕВ.
Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ.
Г. КРАСОВСКИЙ

Улан-Удэ город,
1940 он, майн 4.
Соведүүдэй байшан.

Агууехэ Сталинда инаглалай демонстраци

Станислав, майн 1. (ТАСС). Советскэ Карпатын ажалшад Майн 1-дэ ехэ баяртайгаар бэлэдхээ. Энэ хадаа хараһан лэ газарта ушарва. Селодо орохо харгынууд дээрэ набша ногоонуудаар ба сэсэгүүдээр шэмэгдэһэн триумфальна арканууд байна. Сагаадан шэрдэгдэһэн гэрнүүд соонь гоё һайхан ковернууд дэбдеэтэй. Агууехэ Сталинай портредүүд инаг һайханаар гоёолтотой. Харгы шадарай нарһануудташье улаан тугууд хиидхүүлэгдэнхэй.

Косов databaseгородые Жабье селотой холбоһон харгы хадаа иимэ ушарые хэзээдэшье үзөөгүй байгаа. Хадын уйтан харгыгаар моритой зонууд харагдаба. Тэдэнэй хойноһоо дуу дуулалдаһан ба музыка наадаһан залуушууд, хүгшэд ба хүүгэд ябана. Маскаливка, Обербовец, Речка селонуудай таряашад Косов город тээшэ таһаралтагүйгөөр гүйлгэлдэн ошоно.

Үглөөнэй 10 часта Косов городой улицанууд хүнзоноор дүүрэн байгаа. Майн нэгэнэй демонстрацида 20000 хүн хабаадаа. Районой ажалшад болбол сүлөөлэгшэдтөө—ахадүүнэртээ, агууехэ Сталинда инаглалаа, социалистическэ эсэгэ орондоо преданнэ байһанаа нэгэнһаналаар демонстрировалба.

Жэбье селодо, үргэн ногоон добо дээрэ болоһон, 5-мянганай митинг үнэхөөр һониноор үнгэрбэ.

— Мүнөөдэр агууехэ Һайнүдэр. — Иван Боленюк хэлэнэ. — Аяар холын Приморьеһоо манай Карпат хүртэр, сүлөө золто советскэ арад хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадай хабарые тэмдэглэнэ. Бидэнэр хадаа богоолнууд бэшэбди. Богоолнууд байхаяашье болинхойбди. Бидэндэ өөһэдын инаг эсэгэ орон бии. Сэсэн вождь ба багша, инаг Сталин болбол бидэниие коммунизмын үндэрдхэ тээшэ хүтэлнэ. Манай социалистическэ эхэ орониие бүхы хүсөөрөө хамгаалха ба тэрээнэй хүсэшадалые бүхэжүүлхэ гэжэ тангариглана бди.

— Агууехэ Сталин мандаг! — гэжэ, митингдэ суглараг шад харюусана.

ХРОНИКА

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол нүхэр **Галдан Гаврилович Красовскиие,** Бурят-Монголой республикын Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшээр томилбо.

„Хэблэл болбол манай партиин тон хурса ба тон хүсэтэ зэбсэг мүн“

(И. СТАЛИН).

Лисевичын ба Барковай монтаж.

(ТАСС-ын фото-клише).

ПРОПАГАНДЫН МАТЕРИАЛЫЕ ҮРГЭНӨӨР ТОЛИЛХО

Энэ үдэр бүхы манай хэблэл — газета, журнал, ба ном гаргадаг газарнууд өөһэдынгөө хэһэн хүдэлмэриин жэлэй дүнгүүдые гаргаад, саашадаа шамдагай дүүргэхэ зорилгоёо хараална. Тиин, би хадаа „Бурят-Монголой ҮНЭН“ газетын уншагша тула, өөрынгөө һанамжые тобшоор бэшэхые хүсэһэн байнам.

„Бурят-Монголой ҮНЭН“ болбол түрэлхи бурят хэлэн дээрэ 1923 онһоо хойшо гаража байха зуураа, социализмын түлөө тэмэсэлдэ ажалшан массые жагсааха ба коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Илангаяа һүүлэй 2-3 жэлэй торшодо „ҮНЭН“ хадаа эли бодо ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Тобшолон хэлэхэдэ, ВКП(б) эйн историческа XVIII съездын тогтоолнуудые бэелүүлхын зорилгоор, „ҮНЭН“ болбол 1939 ондо овощеводуудай соревновани, хүдөө нютагуудые культурна болбосон болгохын түлөө бүхэреспубликанска хүдэлөөн гэхэ мэтые үүдхэн эмхидхээ һэн. Колхозно деревниин культурна байгуулалта, гэгээрэл болбосоролой ябуулга, колхозой ажал. колхознигуудай ажабайдал, түрүүшүүлэй опыдууд гэхэ зэргын асуудалнууд ходо толилогдодогонь уншагшад бидэндэ элитэ мэдэгдэнэ. Гадна, газетынгаа хуудаһанда хэблэгдэһэн зүйлнүүдые һонирхолтой ба ойлгосотой болгохо гэжэ саг үргэлжэ оролдодог, яһала тиимэ болгожошье байна.

Гэхэтэй хамта, нэгэ дутуу зүйлые тэдмэглэхэеэ хүсэнэм. Энэ юуб гэбэл, партиин историие үзэлгэдэ хабаатай асуудалнуудаар теоретическэ статьянууд, консультациин шанартай материалнуудые багаар толилогдоно. Энэ, минии һанахада, томохон дутуу байна. Саашадаа энэ хэрэгтэ гол анхаралаа табиха бэзэ гэжэ редакцида найданаб.

Ц. ЦЫДЕНДАМБАЕВ — пединститудай III курсын студент.

Мүнөөдэр, большевистскэ хэблэлэй үдэрөөр дашарамдуулан, манай „Бурят-Монголой Үнэн“ газетые уншагшадай һанамжанууд ба хүсэлэнгүүдые доро толилбобди.

Шэнэнүүд амжалтануудые хүсэнэб

Элдэб һонинуудые ба событинуудые имагта лэ „Бурят-Монголой ҮНЭН“ газетэһээ уншажа ойлгодог байнаб. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа ород алфавит дээрэ гарадаг болоһонһоонь хойшо „ҮНЭН“ газетэдэ толилогдоһон зүйлнүүд угаа бэлээр ойлгогдодог болоо.

„ҮНЭН“ газетын хуудаһанда үнэхөөр һонирхолтой зүйлнүүд үдэр бүри бэшэгдэдэг. Һаяна́й „Гургалдайн гурбан сэсэн“ гэжэ бүри һонирхолтой ба хурса хошон, илангаяа бурядай аман үгэһөө, фольклорһоо абтаһан үгөөр баян фельетон гарадаг болоһон байна. Энэ болбол уншагшадай үргэн массын дунда угаахэ һайшаалые оложо шадаа.

Бурят-Монгол хэлэн дээрэ гаргагдадаг гансахан газета—„Бурят-Монголой ҮНЭН“ болбол большевистскэ партиин тон хурса ба хүсэтэ зэбсэгүүдэйнь нэгэн боложо шадаа. Үшөөл шэнэнүүд амжалтануудые түйлахытнай хүсэнэб, нүхэд журналистнууд!

Х. Бадмажапова — Улан-Удын Бурстройтрестын стахановка.

МАНАЙ ХҮСЭЛЭНГҮҮД

Өөрынгөө уншадаг газета—„Үнэндэ“ һанамжаяа хэлэхые хүсэнэб.

Газетын хуудаһанда искусство тухайда, тэрэнэй кадрнуудай творческо ургалта тухайда, илангаяа Москвада болохо Бурят-Монголой искусствын декадада бэлэдхэл тухайда дутамагаар харуулагдана. Гадна, газета болбол 4 полосатайгаар гарадаг болоо һаань һайн бэлэй.

Мүнөө, энээнһээ хойшо газетынгээ хуудаһанууд дээрэ, сэсэглэн бадаржа байгаа Бурят-Монголойгоо искусствые дэлгэрэнгыгээр толилхыень эригдэнэ.

Декадын комсорг М. Бальбуров.

* * *

„Бурят-Монголой ҮНЭН“ болбол һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй торшо соо ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа.

Зүгөөр, тус газета хадаа культурна хүдэлмэри тушаа багаар бэшэнэ. Литературна хуудаһанууды ходо гаргадаг болохыень хүсэнэб. Мүн, газетээ һаяар 4 полосатай болгохо бэзэ гэжэ найданаб.

Республикын габьяата артист Н. Балдано.

Үдэрбүриимнай хүдэлмэридэ туһална

Большевистскэ хэблэл болбол социализмын илалтануудай түлөө тэмэсэлдэ, ангиин харша элементнүүдые бутасохихын, түлөө тэмэсэлдэ, хүпзоной оюун сэдьхэлдэ байгаа хуушанай үлэгдэлнүүдые үгыхэхын түлөө тэмэсэлдэ, Советскэ наука ба культурын түлөө тэмэсэлдэ—манай партиин ба хүдэлмэришэн ангиин хурса зэбсэгэнь байгаа, байна, байхашье.

„ҮНЭН“ газетэдэ тон һонирхолтой зүйлнүүд толилогдодог байна. Агитационно-массова хүдэлмэри тухайда ба специалистнуудай зүбшэлнүүд, солото хүнүүдэй опыт тухай ба бусад статьянууд хадаа бүри амжалтатайгаар хүдэлмэрилгэдэ ажалшадые уряална. Арадзониие шэнэ бэшэгтэ һургаха хүдэлмэридэ ехээр туһална. Би Тунхэнэй аймагай, „Залуу Ажал“ колхозой 33 колхознигуудые бэшэгтэ һургааб.

Түрүү культармеецүүдэй хүдэлмэриин опыдые тон дэлгэрэнгыгээр бэшэхэ шухала.

Д. Аюшиев — Тунхэнэй аймагай, „Залуу Ажал“ колхозой культармеец.

Г. Широковай репродукци.

(ТАСС-ын фото-клише).

ГУУРҺАА ХУРСА БАЙЛГАХА

Мүнөө большевистскэ хэблэлэй үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэл түрэнэ.

Би „Бурят-Монголой ҮНЭН“ газетые 1924 онһоо уншадаг болоо һэм. Тус газета мүнөө тон ойлгосотой ба һайнаар гарадаг болоо.

Газета хадаа ажалшадай политическэ хүмүүжэлэй ургалтаһаа гээгдэхэгүй, харин үдэр бүриин онсо шухала асуудалнуудые саг соонь табиха ёһотой. „ҮНЭН“ болбол, илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ үсөөн бэшэ шэнэ ба шухала асуудалнуудые үргэһэн байна. Жэшээнь, колхозно селонуудые культурна болбосон болгохо тухайда Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай хандалгые эмхидхээ, энэ хандалга-уряалань республикын бүхы колхозуудаар дэмжэгдэжэ, бүхэреспубликанска хүдэлөөн болоод байна.

Зүгөөр, „ҮНЭН“ газетын хүдэлмэридэ дутуу зүйлнүүд мүн лэ бии байһыень тэмдэглэхэ шухала. ВКП(б)-эйн историие бурят хэлэн дээрэ үзэгшэд болбол консультационно материалнуудые ехэтэ эринэ. Гэбэшье, «ҮНЭН» газетын хуудаһанууд дээрэ тиимэ консультацинууд үшөөл үсөөн гарана, тиимэһээ, консультаци болохо материалнуудые хойноошодоо үргэнөөр үгэхые эригдэнэ. Мүн тэрэшэлэн, нютагууддахи Соведүүдэй депутадуудай ба саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тухай багаар бэшэгдэнэ.

Критика ба самокритикые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Г. ЦЫДЕНОВА— СССР-эй Верховно Соведэй депутат, хүдөө ажахын техникумэй студентка.

Май 5—Большевистскэ хэблэлэй үдэр

1912 оной майн 5-да, „Правда“ гэжэ большевистскэ газета хэблэгдэжэ эхилһэн юм. „Правдые“ Ленин ба Сталин хүтэлбэрилдэг байгаа. Хүдэлмэришэнэй хэблэлэй түрүүшын үдэр хадаа „Правдын“ гаража эхилһээр хоёр жэлэйнь ойдо — 1914 оной майн 5-да үнгэргэгдөө һэн.

Хэблэлэй үдэрые жэл бүри һайнүдэрлэлгэ хадаа 1922 онһоо эхилһэн байна. Большевистскэ партиин XI съезд болбол „Правдын“ арбанжэлэй ойдо (1922 оной майн 5-да) зорюулан, хэблэлэй Бүхэроссийска үдэрые үнгэргэхэ гэһэн, партиин ЦК-гэй шиидхэбэриие һайшаагаа һэн. Хэблэлэй үдэр болбол массатай большевистскэ хэблэлэй барисаае үргэдхэлын ба бүхэжүүлгын тэмдэг доро, уншагшадайгаа урда хэблэлэй үргэн отчетностиин ба самокритикын лозунг доро, хэблэлэй хүдэлмэриие һайжаруулгын лозунг доро үнгэргэгдэнэ.

Хүдэлмэришэдэй большевистскэ хэблэл хадаа манай партиин историдо угаахэ үүргэ дүүргэдэг байгаа. Тэрэ болбол хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй партиин тон хурса ба тон хүсэтэ зэбсэг мүн. Большевистскэ газетын үүргэ ба удхашанарыень Ленин иигэжэ тодорхойлоо һэн: „Газета болбол коллективнэ пропагандист ба коллективнэ агитатор байхаһаа гадна, тэрэшэлэн, коллективнэ организатор мүн“.

Большевистскэ хэблэлэй үүргэ ба удхашанарань, Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин һүүлээр бүри ехээр ургаа. Октябрьска революци болбол типографида, типографска машинануудта ба саарһанда буржуазна монополиие усадхажа, элэ бүхы зөөри зэбсэгүүдые хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай гарта олгоо. Большевистскэ хэблэл—коммунизмые байгуулхын түлөө тэмэсэлдэ ажалшадые коллективнэ организатор; энэ хадаа марксистско-ленинскэ һургаалай коллективнэ агитатор ба пропагандист мүн: энэ хадаа ажалшадай үргэн массада культурын хүсэнтүгэс дамжуулагша мүн: энэ хадаа партиин генеральна линиин түлөө тэмэсэлэй хүсэнтүгэс зэбсэг; арадай дайсадта — троцкистско-бухаринска ба буржуазно-националистическэ агентнүүдтэ эсэргүү тэмэсэлэй хүсэнтүгэс зэбсэг мүн.

Марксизм-ленинизмын пропагандын хэрэгтэ хэблэлэй удхашанар имагта ехэ.

„Хэблэлээр дамжуулан, марксизм-ленинизмые пропагандалга — тон ехэ ба серьезно, нпитэпартийна хэрэг болоно, энээниие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Теоретическэ статьянуудые, лекцинүүдые, консультацинуудые уншагшадай асуудалнуудта харюунуудые толилолго — эдэ бүгэдэ болбол манай хүтэлбэрилхы кадрнуудай, советскэ интеллигенциин тон үргэн слойнуудай политическэ хүмүүжэлэй хэрэгые урагшань дабшуулха байна“ (1938 оной октябриин 14-нэй „Правда“).

Гурбадахи табанжэлэй плануудые бэелүүлхын түлөө, ба түрүү капиталистическэ оронуудые экономическа талаараа хүсэхэ ба урдань гараха гэһэн историческа зорилгые шиидхэхын түлөө тэмэсэлээр, манай хэблэлэй урда серьезно зорилгонууд табигдана. „Хүмүүжүүлгын характертай зорилгонуудые—ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгын зорилгонуудые хүсэтэйгөөр дэбжүүлхэ, тиимэ саг ерэбэ“ — гэжэ, нүхэр Молотов XVIII партсъезд дээрэ хэлээ һэн. Ажалшадай бүхы массые хандуулагша, коммунистическэ хүмүүжүүлгын амжалтануудһаа, бүхы зорилгонуудые шиидхэлгэ дулдыдаха байна. Ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгээр, тэрэшэлэн хүнүүдэй һаналбодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмэсэлээр—коммунистическэ хэблэлэй үүргэнь агуухэ ба хүндэтэй.

Имагта лэ Соведүүдэй орондо ажалшад болбол сүлөөтэ хэблэлые бодотооронь хэрэглэнэ. Сталинска Конституци болбол ажалшадай интересүүдтэй хүсэд зохилдуулан, социалистическэ байгуулалтые улам бүхэжүүлхын зорилгоор, СССР-эй бүхы граждануудта хэблэлэй сүлөөе хангана, ажалшадта ба тэдэнэй организацинуудта шухала бүхы материальна условинуудые (типографи, саарһан ба бусад) олгоно.

Советскэ хэблэлэй амжалтануудань угаахэ. 1913 ондо Царска Россидо оройдоо 859 газетэнүүд хэблэгдэдэг ба тэдэнэй нэгэндоро гаргадаг тиражань 2.729 мянган экземпляр шахуу байһан юм. 1939 оной январиин 1-дэ СССР дотор 9 мянга шахуу газетэнүүд хэблэгдэжэ, нэгэндоро гаргадаг тиражань—37 миллионһоо дээшэ байгаа.

Царизмын хүшэр хүндэ дарлалта доро байһан, Россин олон арадууд болбол өөрынгөө хэлэн дээрэ хэблэл үгы ба тэдэнэй олонхинь хэлэ бэшэггүй байгаа. Бүхы арадуудай тэгшэ эрхые соносхоһон, советскэ засаг хадаа формороо национальна, удхаараа социалистическэ—арадуудай культурые хүгжүүлхын тула бүхы условинуудые байгуулаа. Өөрынгөө хэлэн дээрэ книга ба газетэнүүдгүй арадууд манай социалистическэ гүрэндэ байхагүй. Национальна хэблэл болбол Советскэ Союзай бүхы газетэнүүдэй нпитэ тиражданъ нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Манай орон дотор СССР-эй арадуудай 70 хэлэнүүд дээрэ газетэнүүд хэблэгдэдэг ба 111 хэлэн дээрэ книгэнүүд гаргагдадаг байна. Царска Россин үедэ газетэнүүд ганса лэ томонууд городуудта хэблэглэн гаргагдадаг һэн. Советскэ Союз доторхи городуудһаа гадна, районуудта, МТС-үүдтэ, фабрикануудта, заводуудта ба бусад газарнуудта хэдэн мянгаад газетэнүүд хэблэгдэнэ.

СССР-тэ хэблэлэй хүсэтэ ургалта — энэ хадаа социалистическэ байгуулалтын бата бэхи ба агуухэ хүсэнэй, мүн СССР-эй ажалшадай политическэ ба культурна угаахэ ургалтын толотомо гэршэ мүн.

Манай хэблэл болбол „Правда“ гэжэ алдарта, боевой, большевистскэ газетын үндэ һуури табигшад — Ленин ба Сталинай сэхэ хүтэлбэреөр ургаһан ба бүхэжэһэн байна. Большевизмын традицинуудые нангинаар хадагалагша, ленинско-сталинска „Правдын“ жэшээгээр, партийно-советскэ хэблэл болбол өөрынгөө бүхы хүсэнүүдые—манай социалистическэ гүрэниие бүхэжүүлгэдэ, коммунистическэ общественные саашадаа илалта түгэсөөр байгуулгада зорюулна.

Хорин нэгэн жэлэй торшо соо —1917 онһоо 1938 он хүртэр — СССР дотор Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай зохёолнууд 395, 4 млн. экземплярта́йгаар хэблэгдэн гаргагдаа. Тэрээн сооһоо: ород хэлэн дээрэ — 327,2 млн. экземпляр, бусад бүхы хэлэнүүд дээрэ — 68,2 млн. экземпляр.

Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай зохёолнуудые хэблэн гаргалга жэлһээ жэлдэ хэлбэрилтэгүй ургана. 1938 ондо марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд 39,4 млн. экземпляраар хэблэгдээ.

Манай орон дотор Ленин ба Сталинай зохёолнууд СССР-эй бүхы арадуудай хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ; Маркс ба Энгельсэй зохёолнууд — 90 хэлэнүүд дээрэ.

Октябрьска Социалистическэ революциин урда тээхи 50 жэлнүүдэй торшо соо, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд 500 мянган экземпляраар гаргагдаа һэн.

„ВКП(б)-эйн историин хураангы курс“ болбол угаахэ тиражтайгаар тараагдаа. Тус үчебнигэй хэблэгдэн гараһанһаа хойшо нэгэ жэл гүйсөөд байхада, ород ба бусад хэлэнүүд дээрэ 15 млн. экземпляр тараагдаад байгаа. СССР-эй,—Сталинска Конституциин текст хадаа 36 млн. экземпляраар хэблэгдэбэ. Союзна ба автономно республикануудай Конституцинууд 34 млн. экземпляраар тараагдаа. СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгалтануу́д тухай литературанууд 284 миллионһоо дээшэ экземпляраар хэблэгдэһэн байна.

Хэблэлэй үдэр — советскэ журналистикын боевой харалга мүн. Алдарта большевистскэ хэблэлэй—коммунизмын прессын хүсые улам арбидхае; большевистскэ хэблэлэй пропагандын ба ленинско-сталинска дүлэтэ үгэнүүдые массада үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

ВКП(б)-эйн историие үзэгшэдтэ туһаламжа

ВКП(б)-эйн арбанаймадахи съезд

-эйн арбанаймадахи
болбол манай партиин ба
оной ажабайдалда болоһон
событи мүн. Тэрэ бол-
тскэ Союз хадаа комму-
түрүүшын фаза—социа-
гол түлэб бэелүүлжэ,
социалистическэ общест-
үүлгые түгэсхэлгын ба
һаа коммунизмда шата
элжэжэ оролгын полоса-
гэжэ мэдүүлхэ бүхы
ритатай съезд байгаа.
дээрэ, нүхэр Сталинай
лад соо, нүхэд Молотов
ай довладууд соо, манай
бүхэдэлхэйн-историческа
дай дүнүүд—арадай
культурын ба ажалшадай
ралай угаа ехэ ургалта
һан ба урагшаа, ком-
оэшэ манай саашанхи
н зам заагдаһан байна.
ездһээ XVIII съезд хүр-
болбол манай орондо
ые байгуулгын истори-
хы үень байгаа: экс-
ка бүхы ангинууд
, хүниие хүнэй экс-
гые; эксплоататорнууд
тировалагдагшадта об-
хубаалгые гаргадаг
ууд үгыхэгдээ. Манай
болбол өөһэд хоорондоо
тай хоёр ангинууд-
лмэришэд ба таряашад-
тэрэшэлэн, арадай со-
теллигенциһээ бүридэнэ.
радай морально-полити-
эл байгуулагдаа. Хоёр
үсэнүүд—арад ба ком-
эдэн хамтараа.
а хоёр табанжэлнүү-
соо, СССР болбол хү-
индустриальна держава

тынгөө темпээр ба
техникын хэм-
советскэ индустри ха-
дээрэ нэгэдэхи һуури
най промышленностиин
темп болбол Америкын
Штадуудайхиһаа 7,5
рдан, Англиинхиһаа 8
рдан, Германиинхиһаа
түргэн байна. Дэлхэйн
, СССР-эй промышлен-
тиин хубинь 1933 ондо
проц. байһанаа, 1938
проц. хүртэр ургаа.
бүтээсые дээшэлүүл-
лэхэ амжалтанууд
Тэрэ болбол, „Ленинэй
оор хадаа, обществен-
байгуулалтын илалтын
н шухала ба тон глав-
ь мүн. Хоёрдохи табан-
промышленность дээрэ
үтээсэ болбол илапай
процентээр ургаха бай-
процентээр дээшэлһэн
СР-тэ ажалай бүтээсэ
ршье капиталистическэ
о 4—5 дахин түргөөр

хүдөө ажахын түхэл
үндэһөөрөө хубилаа.
уд болбол эсэслэн бэ-
һэн ба бүхэжүүлэгдэ-
мүнөө ажахын социа-
система хадаа манай
ангай гансахан фор-
болоно“. *(Сталин).*
ө ажахы хадаа бүхы
эрэ эгээ ехэ ба эгээ
лэнэ ажахы болоо.
III съезднүүдэй хоо-
соо, МТС-эй тоонь
үү дахин олон болоо,
тракын хүсэнинь—3
омбайнуудай тоонь—6
болоһон байна. Колхо-
ы таряанайнь газарай
урбан хубинь, хоёрдо-
лэй эсэстэ МТС-үүдэй
аар элдэгдэдэг болоо

ба агрономическа тү-
кээр зэбсэглэгдэһэн
ческэ хүдөө ажахы
г баян ургасануудые
бүри 7-8 миллиард
үйлэдбэрилхэ тухайда
заабари амжалтатайгаар
байна.
засагай жэлнүүдэй
манай орондо ёһотоо-
рка революци болоһон
дэнги ба культурагүй
салтагүйгөөр усадхаг-
ондо манай орон дотор
, хубиһаа үлүүтэйнь
(бүхы һуралсалнуу-
таруулхада) байгаа.
ургуулинуудай һураг-
оо хадаа Германи,
ни, Итали ба Япони-
шадые хамтадань аба-
һэд олон байна.
арад болбол баян ба
ажабайдалаар ажаһуу-
ажана амагалан ажа-
жэл бүри ургана.
хоёрдохи табан жэ-
соо арадай хэрэглэл
ргаа, ажалшадай куль-
абайдалай хэрэгсэлдэ

зорюулагдаһан гаргашанууд 3 дахин ехэ болоо, хүдэлмэришэдэй дундуур заработна хүлэһэниинь 2 дахин дээшэлээ, арадай доход 5 дахин шахуу ургаа. Мүнгэ нөөсэлэлгын кассануудта хүнзоной вкладуудай суммань энээн тухайда гэршэлнэ—сталинска хоёр табанжэлнүүдэй торшо соо тэрэ болбол 20 үлүү дахин ургаһан байна.

Колхозно таряашадай материальна ажабайдалань үндэһөөрөө хубилаа. Колхозуудай ажалта үдэрнүүдтээ хубааһан мүнгэн доходуудань, 1934 онойхитой сасуулбал, 1937 ондо 4 дахин ехэ болоһон байгаа. Колхознигууд бултадаа үнеэтэй болоо. Олон тоото колхозууд-миллионернүүд бии болоһон байна. Ажалта үдэрэй натуральна хубинь 2,5 дахин ургаба.

ВКП(б)-эйн арбанаймадахи съезд болбол ойрын 10-15 жэлнүүдтэ, главна капиталистическэ оронуудые экономическа талаараа хүсэхэ ба урдань гараха гэһэн агуу ехэ зорилгые манай ороной урда табиһан байна. Энэ болбол, Советскэ Союз хадаа дэлхэй дээрэ эгээ түрүү орон, социалистическэ элбэг дэлбэгэй орон болохо ёһотой ба болохошье гэһэн удхатай.

СССР-эй экономическа гол зорилгые шиидхэлгэ болбол имагта ехэ удхашанартай. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэһээ хадаа,—„хүн бүхэнһөө шадабаринь зэргээр, хүн бүхэндэ хэрэглэһэнэйнь зэргээр“—гэһэн коммунизмын гол принципые бэелүүлгэдэ, коммунизмын дээдэ фазада оролго дулдыдаха байна. „Хэрбээ главна капиталистическэ оронуудые экономическа талаараа хүсэжэ урдань гараа һаа, гапсахан лэ энэ ушарта, бидэнэр болбол манай орон, хэрэглэлэй предмедүүдээр хүсэд дүүрэн хангагдаха, манайда продуктнууд элбэг ехэ болохо, тиин бидэнэр болбол коммунизмын нэгэдэхи фазаһаа тэрээнэй хоёрдохи фазадань шэлжэн оролгын арга олохобди гэжэ бодомжолжо шадаха байнабди“. **(Сталин. ВКП(б)-эйн XVIII съезд дээрэ хэһэн доклад).**

Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тула условинууд манайда бии гү?

Манайда бүрин бии. Промышленностьдахи ба хүдөө ажахыдахи үйлэдбэриин техникын хэмжээгээр, бидэнэр хадаа бүхы оронуудай урдань байнабди.

Арадай техническэ эрдэмэй ба культурын тон ехэ ургалтань, арадай ажана байдалай хүсэнтүгэс дэбжэлтэнь эли харагдана. Арадай ажахын хүгжэлтын темпээрээ бидэнэр хадаа бүхы капиталистическэ оронуудай урдань ябанабди. СССР хадаа дэлхэй дээрэ эгээ ехэ, эгээ түрүү социалистическэ газартаряалантай байна. Ажахын социалистическэ система болбол экономическа кризисүүдые, хүдэлмэригүйдэлгые мэдэдэггүй юм. Советскэ арадта ажалай героизмын барагдашагүй источнигууд, ажалай бүтээсын хэлбэрилтэгүй ургалтын хүсэнтүгэс резервнүүд бии. Арадые Ленин—Сталинай илагдашагүй, сэсэн мэргэн парти толгойлно.

СССР-эй экономическа гол зорилгые бэелүүлгын хүдэлмэринүүдэй программа соо, гурбадахи табанжэлдэ имагта ехэ удхашанар олгогдоно. «Гурбадугаар табанжэлэй планиие дүүргэлгэ болбол,—нүхэр Молотов хэлээ һэн,—энэ зорилгын олонхиинь уридшалан шиидхэхэ ёһотой». Тиин, жэшээлхэдэ, гурбадахи табанжэлэй эсэстэ, СССР-эй промышленна продукци болбол Германи, Итали ба Японийн продукциие хамтадань абаһанһаа үлүүлхэ байна. Хүнзоной тоодо, машинануудые үйлэдбэрилгын хэмжээгээр, бидэнэр болбол европейскэ бүхы оронуудай урдань гарахабди. СССР хадаа электроэнергиие гаргалгаараа, шэрэм, булад гэхэ мэтые үйлэдбэрилгөөрөө Англи, Франци ба Германиһаа холо түрүүлхэ байна.

Гурбадахи табанжэл соо машинабайгуулга үлэмжэ шухала үүргэтэй, тэрэ болбол арадай бүхы ажахые ба ороной обороныень техническэ зэбсэгжэлгын шэнэ дэбжэлтые хангаха ёһотой. Промышленностиин бүхы һалбаринууд ба түрүүшын ээлжээндэ, хүндэ индустри хүсэнтүгэсөөр хүгжэхэ байна. СССР-эй бүхы промышленна продукциин хэмжээнь гурбадахи табанжэлэй һүүлшын жэлдэ, 184 миллиард түхэригөөр тогтоогдобо, тэрэ болбол хоёрдохи табанжэлэйхитэй сасуулбал 92 процент ургалтые үгэхэ.

***

ВКП (б)-эйн XVIII съездээр советскэ арадай урда табигдаһан тон шухала зорилго хадаа—ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгэ, хүнүүдэй һаналбодолдохи, капитализмын үлэгдэлнүүдые үгыхэлгэ болоно. Энэ зорилго болбол коммунизмые байгуулгаар манай бүхы хүдэлмэридэ шиидхэхы удхашанартай. „Арадай интересүүдтэ манай политическэ, манай экономическа, манай культурна, манай эмхидхэлэй ба бусад тон ехэ аргабайдалнуудые ёһотоорonь мэдэрхын ба максимальна, практическа результатануудтайгаар хэрэглэхын тула,—нүхэр Молотов хэлээ һэн,—мүнөө үедэ,коммунистическэ хүмүүжүүлгые бүхыхэмжээгээрэнь дээшэлүүлгэ хадаа манда юунһээшье үлүү шухала байна.“ Ажалда ба общественнэ үмсэдэ социалистическэ хандалгые бүхы гражданнуудта хүмүүжүүлхэ тухайда эндэ хэлэгдэнэ.

Ажалшадай һаналбодолдохи, капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмэсэл хадаа ажалшадай һаналбодолдохи религиозно үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмэсэлтэй нягта холбоотой. Национальна асуудалда капитализмын үлэгдэлнүүд (великодержавна шовинизмын ба нютагай национализмын г. м. үлэгдэлнүүд) үшөө лэ хүсэдөөр усадхагдаагүй.

Город ба деревниин хоорондохи тэгшэбэшэ байдалые эсэслэн усадхахын тула, үшөө лэ ехэ хүдэлмэринүүдые хэхэ хэрэгтэй.

Манай хүтэлбэрилхы кадрнууд хадаа марксизм — ленинизмые эсэшэ сусаршагүйгөөр шудалха бүринь, өөһэдынгөө теоретическэ хэмжээе улам дээшэлүүлхэ бүринь, ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгэ ба коммунизмые байгуулгын бүхы хүдэлмэри үшөө ехэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байна. XVIII партийна съезд дээрэ нүхэр Сталин болбол кадрнуудай марксистско-ленинскэ хүмүүжүүлгын угаа ехэ үүргые тусгаар тэмдэглэһэн байна.

ВКП (б)-эйн XVIII съезд дээрэ хэлэһэн, нүхэр Сталинай историческа доклад ба съездын шиидхэбэринүүд болбол марксистска наукада тон үнэтэ нэмэлтэ болоно. Тэрэ болбол коммунизмын хүсэд торжествогой түлөө нангин тэмэсэлдэ Советскэ арадые ба бүхы дэлхэйн пролетарьнуудые зоригжуулна, илалтата замые заана ба гэрэлтүүлнэ.

Манай тэмэсэлэй ба социалистическэ байгуулалтын хорин жэлэй опыдые шэнжэлэн хамтадхаһанай үндэһэ һуури дээрэ, манай обществын хүгжэлтын хоёр главна фазануудай анализай үндэһэ һуури дээрэ, нүхэр Сталин болбол капиталистическэ хүреэлэлгэдэ байһан социалистическэ гүрэн тухайда марксистска дүүрэн һургаалые зохёоһон байна.

Маркс, Энгельс, Ленинэй һургаалые саашань хүгжүүлжэ, манай ороной угаа ехэ опыдые шэнжэлэн үзэжэ, нүхэр Сталин болбол нэгэ орондо социализмые байгуулгын аргабайдал тухайда ленинскэ теориие, капиталистическэ хүреэлэлгын условинуудта, нэгэ орондо коммунизм байгуулгын аргабайдал хүртэр үргэлжэлүүлһэн байна. Хэрбээ капиталистическэ хүреэлгын үгыхэгдээгүйшье һаань, коммунистическэ обществын условинуудта гүрэн байжа шадаха гэжэ нүхэр Сталин харуулаа.

Социалистическэ гүрэн хадаа саг үргэлжэ хүгжэжэ ба нарижан бүхэжэжэ байна гэжэ нүхэр Сталин заана. Ороной дотоодын ба гадаадын оршомбайдалай хубилһантай хамта, тэрэнэй форма ба функцинь хубилаа. Мүнөө үедэ, манай орондо эксплоататорска ангинууд хүсэдөөр үгыхэгдээд ба социализм байгуулагдаад байхада, орон доторхи, гүрэнэй гол шухала зорилго хадаа мирнэ ажахын эмхидхэлэй ба культурно - хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ байна. Нүхэр Сталин болбол социалистическэ интеллигенци тухайда һургаалые байгуулаа. Нүхэр Сталин хадаа парти ба правительствын алтан фонд—кадрнууд тухайда, тэдэниие зүбөөр шэлэлгэ тухай, шэнэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ ба дэбжүүлхэ тухай, кадрнуудые зүбөөр хубаарилан табиха тухайда, хүдэлмэриинь процессто тэдэниие шалгаха тухайда,парти ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин нэгэ ниитэ оркестртэ хуушан ба залуу кадрнуудые зохилдуулан нэгэдхэхэ тухай һургаалые бии болгоһон байна.

ВКП(б)-эйн уставта хубилалтанууд тухайда съездын тогтоолнууд хадаа манай партиин ажабайдалда тон ехэ удхашанартай юм. Большевизмын ленинско-сталинска принципүүдые хэлбэришэгүйгөөр сахин, тэдэнэр болбол партиин организационно зэбсэгые үшөө бүри хурсадхана, тэрэнэй хүсэ ба шадалые улам ехээр бэхижүүлнэ, коммунизмые байгуулгын историческа зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада партиие бүри ехэ боевой шадабаритай болгоно.

Съезд болбол имагта нэгэн һаналай ба тон эмхитэй оршомбайдал соо үнгэрөө һэн. Дуразоригой нэгэдэлээр, ябуулгын нэгэдэлээр, һаналбодолнуудай ба дура мэдэрэлнүүдэй нэгэдэлээр нэбтэрэнхэй, съездын бүхы хүдэлмэри хадаа манай партиин хүсые ба илагдашагүйень, тэрэнэй зэргэнүүдэй булад нягтаар жагсанхай тухайда, торжествогой тухайда, партиин ленинско-сталинска генеральна линиин хүсэд илалта тухайда гэршэлһэн байна.

Съезд болбол, дайсадтай тэмэсэлдэ манай политическэ һэрэмжые бүри шангадхаха тухайда тусгаар тэмдэглэһэн ба капиталистическэ хүреэлгэ тухайда нүхэр Сталинай заабариие саг үргэлжэ һанажа ябахые уряалһан байна. Манай амжалтанууд болбол, дайсадые хайрагамгүйгөөр үгыхэхын тулада, манай хёрхо һэрэмжые үшөө ехээр шангадхаха ба манай зэбсэгые хурсадхаха ёһотой.

XVIII съездын болоһонһоо хойшо нэгэ жэлһээ үлүү үнгэрөө. Манай эхэ орон болбол шэнэ, гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Съездын тогтоолнууд ажабайдалда амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Мянга мянгаад жэшээнүүд хадаа тэдэнэй сэсэн мэргэн байһые ба агуу ехэ хүсыень баталан харуулна.

Манай социалистическэ промышленность болбол хэлбэрилтэгүйгөөр хүгжэнэ. Тэрэнэй хүгжэлтын темп болбол үнгэрһэн жэлэй показательнуудһаа нилээд үлүүлэн, кварталһаа квартал бүхэндэ ургана. Промышленностиин продукци болбол, дунда жэшээгээр, 14,7 процент ургаа, гэхэтэй хамта, тэрэнэй ургалтань 1939 ондо 12 процент байгаа һэн. Энэ болбол, дунда жэшээгээр, нэгэ жэлэй ургалтые 14 процентээр хараалһан, гурбадахи табанжэлэй планова даабариие үлүүлнэ. 1939 оной юһэн һарын торшо соо, советскэ индустри болбол, дайнай урда тээхи 10 жэлэй торшо соо Царска Россин бүхы промышленностиин үгэһэн продукциһаа бүри ехэ продукциие үгэһэн байна. Манай оборонно промышленность тусгаар ехэ ургалтатай, тэрэ болбол 1939 он соо 46,5 процентээр ургаа.

1939 оной 10 һарын торшо соо, промышленностьда ажалай бүтээсэнь 17 процент ургаба. Хүндэ машинабайгуулгын предприятинуудта ажалай бүтээсэ 22 процентээр дээшэлээ. Стахановска хүдэлөөнэй шэнэ формонууд—олонстаночно хүдэлмэри, професинүүдые зохилдуулан нэгэдхэлгэ түрэн дэлгэрһэн байна. Ажалай бүтээсын ургалтаар табан жэлэй даабариие 4 жэлдэ дүүргэхын түлөө үргэн хүдэлөөн московско инструментальна заводой үүсхэлээр дэлгэрһэн байна.

Колхозно ба совхозно поленуудай тон ехэ амжалтануудые, социалистическэ газартаряалангай хэлбэрилтэгүй дэбжэлтые хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставка тодоор харуулаа. Арбаад мянган колхозууд болбол 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө соревнованида оролсоо.

Узбекистанай колхознигууд болбол арадай гайхамшаг хүдэлөөндэ эхи һуури табиһан байна. Эгээ богонихон болзор соо, колхознигуудай хүсөөр, Ферганска Ехэ канал байгуулагдаа, тэрэ болбол правительственна комиссяар эрхим сэгнэлтые абаһан юм.

Нютагууддахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгалтанууд болбол ажалша массануудай политическэ активностиин хүсэнтүгэс ургалтые харуулаа. Һунгалтанууд болбол коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой хүсые, манай партиин угаа ехэ авторитедые шэнэ хүсөөр, үшөө дахин демонстрацилһан ба манай гүрэнэй хүсэ шадабариие улам шангадхаһан байна. Бүхы һунгагдаһан депутадууд болбол энэ илагдашагүй блогой кандидадууд мүн! Областной Соведүүдтэ баллотировалагдаһан коммунистнуудай ба партийнабэшэнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө, һунгалтануудта бүхы хабаадагшадай 99,02 процентэнь голосовалаа, районно Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө—98,72 процент, сельскэ ба поселково Соведүүдтэ—98,04 процент голосовалһан байна.

Культурын хүгжэлтын, ажалшадай ажана байдалай саашанхи дэбжэлтын программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Большевистскэ партиин ба советскэ правительствын сэсэн мэргэн политика болбол уласхоорондын харилсаануудаар манай ороной толотомо амжалтануудые хангаа.

СССР ба Германиин хоорондо дайниие үүсхэхэ гэһэн империалистнуудай һэдэ гэ с хиглоо. Доботололсохогүйн тухайда Советско-германска пактые баталалгаар ба ханибарисаа тухайда договороор, хоёр агуу ехэ арадуудай хоорондохи харша ябадалда эсэс табигдаа.

Европын Востогые шуһата түймэртэ оруулха гэһэн Англи ба Франциин планууд һандараа. Алдарта Улаан Арми болбол өөрынгөө агуу ехэ историческа зорилгые дүүргэн, манай нэгэшуһата ахадүүнэр украинцууд ба белоруссуудые панска дарлалтаһаа сүлөөлһэн байна. Белоруссиин ба Украинын баруун областьнуудые сүлөөлгын үдэр, 1939 оной сентябриин 17 хадаа ажалшадай зүрхэндэ хододоо һанагдаха!

СССР ба Балтишадарай оронууд—Эстони, Латви, Литвын хоорондохи харилсантуһалалсаха тухай договорнууд тон ехэ удхашанартай. Эдэ договорнууд хадаа манай хилэнүүдэй аюулгүйе хангана ба Советскэ Союзай военнэ хүсые бүри ехээр бэхижүүлнэ. Алдарта Улаан Арми ба Уһан-Сэрэгэй Флот болбол пролетарска революциин үлгы—Ленинградай ба манай ороной баруун-хойто хилэнүүдэй аюулгүйе хангаа.

XVIII съездһээ хойшо үнгэрһэн нэгэ жэл болбол, парти ба гүрэнэй кадрнуудые марксистско-ленинскэ хүмүүжүүлгын дэбжэлтын хэрэгтэ нилээд амжалтатай байгаа. „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын“ ба пропаганда тухайда ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой гаралга энээндэ угаа ехэ удхашанартай. Марксизм-ленинизмые шудалалгын шухала метод—өөһэдөө үзэлгэ болбол үргэнөөр дэлгэрһэн байна. „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курс“ хадаа партийна ба партийнабэшэ большевигүүд бүхэнэй стол дээрэхи книгэнь болоо.

Хэблэлэй пропаганда үндэһөөрөө хубилаа. Областной, хизаарай ба республиканска хэблэлдэ толилогдодог пропагандистска статьянуудай удхашанарынь дээшэлээ. ВКП(б)-эйн историие үзэгшэдтэ туһаламжа болгон, лекцинүүд ба консультацинууд хэблэгдэнэ. Пропагандистнуудай, партийна литераторнуудай эрхим кадрнууд болбол газетэнүүд ба журналнуудые тойрон нэгэдээ.

Пропагандын лекционно система үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэбэ. Бүхы областной, хизаарай партийна комитедүүдтэ, нацкомпартиин ЦК-нуудта лекторскэ группанууд байгуулагдаа. Партийна пропагандые эмхидхэлгэдэ серьёзно амжалтануудай байбашье һаань, хэдэн олон дутуу дундануудые зайсуулхын тула тон ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой.

Хүтэлбэрилхы партийна органуудай һунгалтанууд болбол Ленинско-Сталинска Центральна Комитедые тойрон, партиин бүхы членүүдэй, бүхы партийна организацинуудай нягтаар жагсанхай байһые, Ленин—Сталинай хэрэгтэ ба партиин агуу ехэ вождь нүхэр Сталинда тэдэнэй хизааргүй преданнэ байһые демонстрацилба. Эдэ суглаанууд, конференцинүүд дээрэ, партийна организацинууд, хүтэлбэрилхы партийна органууд хадаа партиин XVIII съездын историческа тогтоолнуудые ямараар дүүргэнэб гэжэ шалгагдаба. Партийна организацинууд хадаа съездын тогтоолнуудые бүри амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ зорюулагдаһан тодорхой замуудые хараалаа.

ВКП(б)-эйн XVIII съезд хадаа манай социалистическэ эхэ ороной историдо шэнэ хуудаһа нээгээ. Тэрэ болбол Советскэ арадые коммунизмын түлөө,сталинска гурбадахи табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмэсэлэй хүсэнтүгэс зэбсэгээр хуяглаһан байна.

Съездын һүүлээр манай орон дотор туйлагдаһан, түрүүшын жэлэй гайхамшаг амжалтанууд болбол съездээр табигдаһан бүхэдэлхэйн-историческа зорилгонуудые түргөөр бэелүүлгэдэ, коммунистическэ общество байгуулгые түргөөр түгэсхэлгэдэ советскэ арадые зоригжуулна.

Н. Матюшкин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленин ба Сталин „Правдын“ редакцида гэһэн зурагһаа художник Щербаковай репродукци.

(ТАСС-ын фото-клише).

Хилын саана Майн нэгэниие һайнүдэрлэлгэ

США

Нью-Йорк. Майн 1-нэй үдэр зуугаад мянган ажалшадай демонстраци ба туйлай ехэ митинг Нью-Йоркдо болоо. 8 час шахуу үргэлжэлһэн демонстрацида, хамтадаа 600 мянган члентэй, 500 профсоюзна организацинууд хабаадалсаба.

Социалистическэ партн демонстрацида хабаадалсахаа арсаа, гэбэшье, ажалай американска федерацидаородог, оёдолшодой профсоюзай хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд демонстрацида хабаадалсаһан байна.

„Би хүбүүгээ хүмүүжүүлхэдээ, тэрээнэй Уоля-Спритын солдат болгохын тулада хүмүүжүүлээ бэшэб“, «Бүхы оронуудай хүдэлмэришэд, империалистическэ дайе усадхагты г. м. лозунгнуудые демонстрантнуудай колоннонууд барижа ябаба.

Мүн Чикаго, Бостон, Детройт, Сан-Франциско ба бусад городуудта олон зоной хабаадалгатай демонстрацинууд болоо.

АНГЛИ

Лондон. Майн нэгэниие һайнүдэрлэхыень засагай хэды хориһон байгаашье һаань, империалистическэ дайе зогсоохын ба колониальна арадуудые сүлөөлхын түлөө тэмэсэлэй лозунгнуудтай демонстрацинууд ба митингнүүд бүхы Англи соо үнгэргэгдөө.

Лондондо ехэ демонстраци болоо. Митингын һүүлээр, олонхи демонстрантнуудань улицануудаар ябаһан байна.

Шотландида, зургаан шахтнуудай шахтернууд Майн нэгэнэй үдэр хүдэлмэреө зогсоожо, демонстрацида хабаадалсаба.

Мүн Манчестерта, Суиндондо ба Ливерпульда демонстрацинууд болоо.

КИТАД

Чунцин. Китадта, Майн 1-нэй үдэр хадаа национально-сүлөөрэлгын тэмэсэлдэ ороной бүхы хүсэнүүдые мобилизовалха лозунг доро үнгэрөө. Бүхы китайска газетэнүүд болбол специальна статьянуудтайгаар ба арадта хандалгануудтайгаар гараһан байна.

«Японитой хэлсээ хэһэн элементнүүдтэй тэмэсэлые, мүн зэбсэгтэ эсэргүүсэлгые үргэлжэлүүлхэ шухала политическэ зорилго Китадай хүдэлмэришэн ангиин урда байна»—гэжэ „Синхуажибао“ газета бэшэвэ.

* * *

Шанхай. Шанхайдахи китад хүдэлмэришэд болбол, заработнахүлэһэнэй туйлай бага байбашье һаань, китад армиин боецүүдтэ бэлэг худалдажа абахын тулада Майн 1-нэй үдэр бадар суглуулба. Чан Кай-шида эльгээһэн телеграмма соогоо, хүдэлмэришэдэй зарим организацинууд болбол эсэсэй илалта туйлаха байһандаа этигэл найдабариие мэдүүлһэн ба Ван Цзин-вей ба тэрээнэй эзэдтэ эсэргүү тэмэсэлдэнь дэмжэхэ байһанаа найдуулһан байна.

КУБА

Гавальда болоһон, майнэгэнэй демонстрацида 80 мянган гаран хүнүүд хабаадаба. Демонстрантнууд болбол, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эрилтэнүүдтэй зохилдуулан шэнэ конституци зохёохыень Кубагай конституционно суглаанда эрилтэ хэһэн плакадуудые барижа ябаа. Демонстрантнуудай майнэгэнэй лозунгнууд хадаа империалистическэ дайнда эсэргүү тэмэсэлдэ уряалһан ба Испанидахи террорые зогсоохыень эриһэн байна.

Городой бүхы предприятинууд хаагдаһан ба транспортын ябаса зогсоогдоһон байгаа.

МЕКСИКА

Мексика городто ажалшадай демонстраци боложо, тэрээн дээрэ Мексикын хүдэлмэришэдэй конференциин 35 мянган членүүд хабаадалсаба. Хүдэлмэришэдэй военизированнэ отрядуудай парадта 75 мянга шахуу хүнүүд хабаадаһан байна.

КОЛУМБИ

Колумбиин столица—Богота городто болоһон майн нэгэнэй демонстрацида 41 мянган хүдэлмэришэд хабаадаа. Мүн олон зоной хабаадалгатай митингнүүд болобо.

БОЛИВИ

Боливиин столица—Ла-Пас городто майнэгэнэй ехэ демонстраци болобо. Бүхы предприятинууд хүдэлмэреө зогсоогоо.

ЧИЛИ

Чилиин столица—Санто-Яго городто болоһон, майнэгэнэй демонстрацида гурбан зуун мянга гаран хүнүүд хабаадалсаһан байна. Чилиин компарти болбол арадай фронтые бүхэжүүлхыень, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй нэгэдэлэй ба Чилиин нейтралитедые хамгаалан сахилгын түлөө тэмэсэхыень хүдэлмэришэдые уряалһан манифест гаргаба.

БМАССР-эй Совнаркомдо

БМАССР-эй СНК болбол республикын Наркомпищепромой хэмжээ ябуулгые һайшаан, Зэдын аймагай Жэлтэрын тээрмые шэнээр заһабарилан ашаглалгада оруулха гэжэ тогтообо. Энэ тээрмэ болбол сутка соогоо 30 тонна гурил гаргаха болгогдохо юм.

Баһа, Зэдэстройн городок дээрэ шэнэ тээрмые байгуулха гэһэн Наркомпищепромой дурадхалые дэмжэбэ. Энэ хоёр тээрмые заһабарилгада ба байгуулгада 45 мянган түхэриг гаргашалагдаха байна.

Байкал дээрэ

Мүнөө, Байкал дээрэ хабар! Галуу нугаһанууд ерэһээр үни болоо. Номохон сэгээн далай болбол ноб ногоон тунгалаг үнгөөр миралзана.

Үдэрһөө үдэр бүридэ, тэндэ ангуушад улам олошоржо байна. Эрхим ангуушад, хабар бүхэндэ 200 шахуу галуунуудые баридаг юм. Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд—ангуушад нүхэд Семен Церковников, Василий Коршунов ба бусад болбол зарим жэлдэ 250 галуу, 300-һаа доошо бэшэ нугаһануудые бэрицаг байна.

Мүн эндэ, мүнөө загаһа барилгын хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Энэ артелиин промыслово бригада планаа үлүүлэн дүүргэһэн ба гүрэндэ 600 центнер һайн шанартай омуль худалдаһан байха юм. Тус бригада болбол колхоздоо 10 мянган түхэригэй олзо оруулаа. Энэ бригадынхид 600 ондаторнуудые барижа тушааба. Мүнөө 160 центнер жэжэхэн загаһануудые бэряад тушаахаяа байна. Калининай нэрэмжэтэ колхозой промыслово бригадын бригадир—эрхим ангуушан нүхэр Федор Суворов хадаа 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадаар баталагдаад байна.

Байкал дээрэ, энэ жэлдэ угаа олзотой агнуури үргэлжэлхэ.

Б. АНГАРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин һурагшадай дуунай урок.

Тарилгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын түлөө

Тарбагатай, май 3. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ Тарбагатайн аймагай колхозууд болбол хабарай тарилгые нилээд һайнаар ябуулжа байна. Массова тарилга 5-6 хоногой саад тээ эхилээд байхада, тарилгын план аймаг дотор 60 гаран процент дүүргэгдээ. Харин, тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ тарилгын агротехникые хазагайруулха фактнууд манай аймагай зарим колхозуудта үзэгдэһэн юм. Теэд, тэдэ болошогүй фактнууд хадаа ВКП(б)-эйн Обкомой бюрогой энэ оной апрелиин 15-най тогтоолой үндэһэ һуури дээрэ сүм усадхагдаа.

Мүнөө, аймагай түрүү колхозууд—Тарбагатайн сельсоведэй, „Красная Заря“ колхоз (түрүүлэгшэнь,—1940 оной выставкын хабаадагшадта кандидат нүх. Чебунин), Ехэ-Куналиин сельсоведэй, Молотовай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Шурыгин), Надеенскэ сельсоведэй „Искра“ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Сидоров), Доодо-Жиримскэ сельсоведэй „Красный Партизан“—эдэ колхозууд эртын (шэниисэ ба ярицын) тарилгые дүүргэжэ байна. Дурсагдаһан колхозууд болбол Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие колхознигуудай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тракторна паркые бүрин ба бүтөөсэтэйгөөр хэрэглэһэнэй ашаар энэ амжалта туйлаба. Молотовай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилһэн тракторна отряд (бригадирынь нүх. Сластин) болбол Гашайн МТС-эй Максимовай бригадын трактористнарай түрүү опыдые хэрэглэжэ, тон бүтөөсэтэйгөөр ажаллана. Тэрэ бригада хадаа Ехэ-Куналиин хада жалгатай поледо условно трактор бүхэнөөр 100 гаран гектар хахалба. Сластинай тракторнууд нэгэшье минута миин байнагүй. Мүн, „Искра“ колхозой таряалан дээрэ хүдэлмэрилдэг, Трофимовай тракторна бригада Сластинайхиһаа дутанагүй.

Зүгөөр, манай аймагай зарим колхозуудта тарилга иимэ эмхитэйгээр ябуулагданагүй. „Путь Ленина“, „Красное Знамя“, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд болбол тарилгада агротехникые хазагайруулһан фактнууд тухайда ВКП(б)-эйн Обкомой бюрогой тогтоолые мүнөө хүртэр бэелүүлнэгүй. Эдэнэр өөһэдынгөө мэдэлдэ морин ба тракторна сеялкэнүүдтэй байгаад, тэрэнээ гүйсэдөөр хэрэглэнэгүй, гараараа үрэһэ хаялгые үргэлжэлүүлһээр байна.

Мүнөөдэрэй эдэ дутуунуудые сүм усадхаха хэрэгтэ районно хүтэлбэрилхы организацинуудһаа, ВКП(б)-эйн Райкомоор хүдөө нютагуудта эльгээгдэһэн 20 гаран түлөөлэгшэнэр эрид хэмжээнүүдые үшөө абажа шадаагүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Сталинска гурбадугаар табанжэлэй гурбадахи жэлэй хабарай тарилгые ойрын 3-4 хоногой торшо соо эрхим дээдэ шанартайгаар дүүргэхэ большевистскэ зорилго—Тарбагатайн аймагай партийна ба партийнабэшэ бүхы большевигүүдэй, бүхы колхознигуудай, бүхы трактористнарай урда табигдана.

Собенников—ВКП(б)-эйн Тарбагатайн райкомой секретарь.

РЕСПУБЛИКА ДОТОР ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭ 1940 оной майн 1.

Аймагууд	планай дүүргэлтэ процентээр
Кяхтын	57,5
Зэдын	52,4
Тунхэнэй	45,5
Селенгын	44,7
Хориин	44,1
Иволгын	38,1
Бичурын	36,0
Яруунын	32,4
Заиграйн	28.4
Баргажанай	27,8
Мухар-Шэбэрэй	22,8
Кабанскын	82
Хойто-Байгалай	6,8
хамта	37,2

Ажаглалта: Тэрбагатайн ба Закаменай районуудһаа хабарай тарилгын ябаса тухай майн 1-нэй мэдээн оробогүй.

Кировтэнһэ… жэшээ абах…

Сосново-Озерск, ма… (Телефоноор абтаба)

Манай аймагай, Ки… нэрэмжэтэ колхоз (Ульдурга… бол энэ хабарай тарилгые … техническэ бүхы заабари… ёһоор саг соонь үнгэргэбэ… колхозой колхознигууд … орденто, коммунист нүх. … новай эрхим, большевистскэ … бэри доро, эмхитэйгээр ба … сэтэйгөөр ажаллажа, баян … хуряалгада үндэһэ һуури … 500 гектар таряань ургаж… гооржо эхилээ.

Теэд, Кировтэнэй ж… хүдэлмэриин опыт бүгэдэ … нигуудай шэдабари болгог… гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тар… план аймаг дотор миил 35 … цент дүүргэгдээд байна. … зүбөөр эмхидхээгүй, … Ленинэй, Буденнын, … ловай нэрэмжэтэ колхозу… бол тарилгые удааруулна. … тракторнуудань эбдэрнэ, … дисциплина һула байна, … гүйхэнөөр хахалагдана. Д… һан колхозуудай хүтэлбэр… болбол тарилгын түрүүшы… нүүдтэ ушарһан дутуу… тэрэ дары усадхангүй … тарилгые нигэжэ удаару… хүргөө.

БАШИНОВ—ВКП(… Яруунын айкомой секр…

Нүүжэ ерэгшэд ста… скаар ажаллана

Кяхтын аймагай, Ка… нэрэмжэтэ колхоз болбо… урда жэлнүүдтэ хүдэлмэ… хүсэнэй дутамаг байһан … дөөажахынгаа машина зэбс… хүсэдөөр хэрэглэдэггүй … тарилгые ходо удааруул…

Энэ жэлдэ, тус колх… гаран колхознигууд орден… рска республикаһаа нүү… Нүүжэ ерэгшэдэй оролдо… эмхитэй хүдэлмэриин аш… линпнай нэрэмжэтэ колх… энэ жэлэй тарилгые дол… гой торшо соо һайн ш… гаар дүүргэбэ. Заки … Шагит Гатаутин, Абду… нов, Гадчмулла, Ра… гэгшэд тарилгын үедэ … нормые саг үргэлжэ … дүүргэжэ ябаа. Нютага… гуудые бүрин хэрэглэжэ, … ноо улам бүхэжүүлхы… Татарска республикаһа… жэ ерэһэнээ эндэ … байна.

Эмхигүйгө… хүдэлмэр…

Заиграево, май 3. (… ноор абтаба). Заигра… та хабарай тарилгын … доо 28 проц. дүүргэгда… болбол аймагай олонхи … дай, илангаяа Ново-Бря… эй хангажа байһан … муугаар, эмхигүйгөөр х… дэгһөө болоно. Тэ… торнуудань муугаар р… һон ушарһаа хэдэн үд… хэбтэнэ.

Тиихэтэй хамта, … нуудаа бүрин хэрэглэ… дээрэ ажалые зүбөөр … шадаһанай ашаар, Илы… ной Ворошиловай нэрэ… рүүлэгшэнь, 1939 оно… кэдэ хабаадагша нүх. … Курбиин МТС-эй ханг… Курбинска сельсоведэй … эртын тарилгые дүүрг…

ҺУНГУУЛИИН ЗАБАЙ… ОКРУГОЙ ҺУНГА…

Минии ондоо хүдэлм… һон ушарһаа, намда эл… дынгөө бэшэгүүдые … даһан адресаар:

Башкирская АССР, … улица Карла Марк… кирский с.-хоз. инст… тату Верховного Со… Ковригину Н. П. —… хые гуйнаб.

РСФСР-эй Соведэй депутат…

Н. П. К…

Сүлөөтэ ажал

Ажал болбол хүн түрэлтэнэй амидаран ажаһуулгын зайлашагүй мүнхэ услови мүн. Хүнэй оролдосото ажал хадаа природые хубилуулна, баяжуулна, угаа ехэ баялигуудые байгуулна. Хүн болбол далайнуудые, тала дайдые, агаар ба газарые мэдэлдэ абана, гайхамшаг городуудые, гигант ехэ фабриканууд ба заводуудые байгуулна.

Капитализм болбол ажалые туйлай хүшэр ба тон ехэ зоболон болгоо. Капиталистическэ обществодохи пролетариат хадаа алибүхы эрхээ хаһагдаһан байна, зүгөөр лэ өөрынгөө хүсые худалдаха, хүдэлмэрилөөшье һаа хооһоор ажаһууха, хүдэлмэригүйдэн туража үхэхэ эрхэтэй.

Капиталистическэ условинуудта, ажал болбол шоодоборито каторга болоно. Капиталистическэ обществодо, хүдэлмэришэн хадаа үйлэдбэриин зэбсэгүүдые хэрэглэнэ бэшэ, харин үйлэдбэриин зэбсэгүүд болбол хүдэлмэришые хэрэглэнэ. Хүдэлмэришэ болбол үдэр бүхэндэ, час бүхэндэ худалдагдажа байгаа богоол мүн...—гэжэ Карл Маркс заагаа һэн.

Капитализм болбол наукые, эрдэмые эксплоатациин ба богоолшолгын зэбсэг болгодог, ушарань, капитализмын үедэ эрдэмдэ һураха эрхэ хадаа эксплоататорнуудай ба тэдэнэрэй наймаашадай дылэнхи эрхэ мүн. Капитализм хадаа хүдэлмэришые хүндэ хүшэр физическэ ажалда наһаарань хүлинэ. Манайда, социалистическэ обществодо, ажал болбол тон ондоо һуури эзэлнэ, үйлэдбэриин зэбсэгүүдтэ ба хэрэгсэлнүүдтэ общественнэ үмсэ хадаа ажалай үндэһэ һууринь болоно. Манайда, хүнэй гараар байгуулагдаһан зүйл бүгэдэ—бүхы обществодо хабаатай, тэрэнһээ гадна, кризис ба хүдэлмэригүйдэлгэ манайда үгы, манайда гражданин бүхэнэй ажаллаха эрхэнь бүхы арадуудай агууехэ документ—Сталинска Конституцида бэшэгдэнхэй. Социалистическэ обществодохи үйлэдбэриин хүсэнүүдэй хүгжэлтэ хадаа бүхы обществын интересүүдтэ табигданхай ба арадай материальна ба культурна хэмжээгэй дэбжэлтэдэ зорюулагдана.

Советскэ хүдэлмэрилэн анги болбол ажалай шэнэ, дээдэ эмхидхэлгые бэелүүлнэ. Энэ үүргэ хадаа социалистическэ соревнованиин ба тэрэнэй дээдэ форма—стахановска хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ үлэмжэ тодорхойгоор харагдана, стахановска хүдэлөөнэй процесстэ шэнэ хүн— коммунистическэ обществын үнэн байгуулагша ургана.

Социалистическэ ба капиталистическэ хоёр системэнүүдэй соревнованида манай орон бүрин илаа! Социалистическэ • планова ажахын бүхы үлэмжэ ушарань, ажалай бүтөөсын хүсэнтүгэс ургалтада харагдаа. Жэшээнь, 1913 онтой сасуулжа үзэхэдэ, 1938 ондо советскэ хүдэлмэришын бүтөөсэнь 4 дахин ехэ болоо! Сталинскэ нэгэдэгээр табанжэлэй торшо соо ажалай бүтөөсын жэлэй ургалта манайда 8,4 процент байһан аад, хоёрдохи табанжэлдэ 13 шахуу процент болоһон байна. Бүтөөсын иимэ ургалта хадаа илаһан социализмын орондо лэ туйлагдажа шадагдаха байна.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, коммунизмые байгуулжа байгаа хэдэн миллион ажалшадай сүлөөтэ ажал хадаа эдэ бүхы бүхэдэлхэйн-историческа амжалтануудай үндэһэ һууридань байна. Советскэ арад болбол газарые баяжуулаа: тэрэ хадаа шэнэнүүд городуудые ба промышленна шэнэнүүд районуудые байгуулаа, түрүү капиталистическэ оронуудай урдань орожо, техникын дээжээр зэбсэглэгдэһэн хэдэн мянгаад шэнэнүүд фабриканууд ба заводуудые, шахтнууд ба электростанцинуудые баряа. Советскэ арад болбол хуурай талануудые хубилган һэргээнэ, Арктикын саһан дайдые мэдэлдээ абана, далайнуудые нэгэдүүлнэ ба өөрынгөө материальна ба культурна хэмжээе жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ. Хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай зэргэнүүдһээ урган дэбжэһэн советскэ интеллигенци хадаа мүнөө бүхы арад зоной 13—14 процентэнь болоо.

Манай орон болбол дэлхэй дээрэхи тон баян орон боложо байна. Урдамнай—ургалтын угаа ехэ перспективэнүүд бии. Ойрын 10-15 жэлнүүдтэ Европын ба США-гэй түрүү оронуудые экономическа талаараа хүсэхэ ба урдань орохо зорилго болбол коммунистическэ партиин XVIII съезд дээрэ арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинаар табигдаһан байна. Бүхы советскэ арад хадаа социалистическэ соревнованиин тугые улам бүри өөдэнь үргэжэ, ажалда социалистическэ хандалгын шэнэнүүд гайхамшаг формонуудые үүсхэн, энэ зорилгые эршэмтэйгээр шиидхэжэ байна.

Элбэг ба эрхим шанартай продукци үгэхэ!—мүнөө үдэрэй лозунг иимэ. Советскэ предприятидахи ажалай бүтөөсын шэнэнүүд резервнүүдые элирүүлэн гаргаһан, олонстаночнигуудай гайхамшаг хүдэлөөн, массова рационализаторска ба зохёон байгуулха хүдэлмэриин угаа ехэ дэбжэлтэ эндэһээ үндэһэлнэ. Манай заводуудта, илангаяа машинабайгуулгын заводуудта, хүдэлмэриин түргэн методүүд улам бүри ехээр хэрэглэгдэнэ. Жэшээнь, Коминтернын нэрэмжэтэ завод хадаа түүхэдэ түрүүшынхеэ „СО“ сериин паровозые 27 үдэр соо бүтөөгөө, Сталинай нэрэмжэтэ автозаводой кузнецүүд-стахановцууд нүхэд Романенко, Кузнецов, Сухарев ба бусад хадаа буладые юрынь хэмһээ 2—2,5 дахин түргөөр халаажа болохо гэжэ тодоруулан харуулаа.

Олонстаночнигуудай хүдэлөөн ба коллективнэ стахановска хүдэлмэри үдэр бүри үргэдөө хүгжэжэ байна. Габьяата Улаан Армяар сүлөөлэгдэһэн, Украинын ба Белоруссиин баруун областьнуудай хүдэлмэришэд болбол социалистическэ соревнованида оролсоно. Орденто машинист нүхэр Папавинай жэшээгээр улам улам олон хүдэлмэришэд ажаллана. Нүхэр Папавин хадаа гүрэндэ 200 мянган түхэриг экономилһон байна.

Манай колхозно газартаряалангай ба малажалай гайхамшаг туйлалтанууд хадаа хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставка дээрэ бүрин хүсэдөөр харуулагдаа. 1940 оной выставка болбол манай ороной хүдөө ажахын шэнэнүүд илалтануудые демонстрировалха байна.

„Манай хүсэн ямар юумэндэб гэхэдэ,—нүхэр Молотов хэлээ һэн,—манай арадай түрүү хүнүүд хадаа бүхы юумэндэ жэшээ болоно“. Иимэ хүнүүдэй тоонь манайда үдэр бүхэндэ, час бүхэндэ ургана. Өөртөө, өөрынгөө обществодо хүдэлмэрилэн, советскэ арад болбол ажалай героизмын гайхамшаг жэшээнүүдые харуулна. Коммунизмын түлөө тэмэсэлдэхи тэрэнэй шэнэнүүд агууехэ илалтануудай залогонь энээндэ байна.

Н. Нефедьев.

Харюусалгата … Р. БИМБАЕ…

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландаришвили, 19. Телефоны: секретариат—3-44; отдел партийной жизни и агитации и пропаганды 7-55 — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел кадров и писем…

Типографии НКМП.